

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5622201518
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2022:5622201518.2

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú P. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky V. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXX/X, R. V. - W., zastúpenej JUDr. Evou Dorociakovou, advokátkou so sídlom 1. Mája 697/26, Liptovský Mikuláš a otca C. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. B. XXXX/XX, B., v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie:

Maloletá P. S., nar. XX.XX.XXXX sa do právoplatného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 20P/39/2022, z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

Otec j e p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej P. S., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 50 eur mesačne, vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí.

II. Vo zvyšnej časti sa návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

odôvodnenie:

1. Matka podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 16.05.2022 návrh úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej P. S., nar. XX.XX.XXXX na čas do rozvodu manželstva, spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal uhrádzať výživné vo výške 150 eur mesačne. Návrh na rozhodnutie vo veci samej a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia má totožný obsah. Matka návrh odôvodnila tým, že podala na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh na rozvod manželstva dňa 21.04.2022. Uvedené konanie je na Okresnom súde Liptovský Mikuláš vedené pod sp. zn. 1P/57/2022, pričom v uvedenej veci ešte nebol vytýčený termín pojednávania. V súčasnej dobe žije matka spolu s maloletou v prenajatom byte na sídlisku Podbreziny. Otec sa v súčasnej dobe s maloletou nestretáva, pričom matke zároveň žiadnym spôsobom neprispieva na úhradu nákladov na maloletú. Jediným zdrojom príjmu je matky je rodičovský príspevok a prídavok na dieťa, ktoré však pokrývajú len náklady na nájom spolu s energiami, ktorý matka hradí. Vo zvyšnom rozsahu výraznou mierou pomáha matke s uspokojovaním základných potrieb maloletej stará matka maloletej. Otec sa v súčasnej dobe s maloletou nestýka, pričom ani neprejavuje o ňu žiadnym spôsobom záujem, tak isto neprispieva na výživu maloletej akýmkoľvek materiálnym plnením. Matka má taktiež v súčasnej dobe z kontaktu otca s maloletou, ako aj s ňou dôvodnú obavu, nakoľko sa stalo, že otec zasielal matke výhražné sms a zo strany matky bolo na otca podané aj trestné oznámenie na Okresnom riaditeľstve policajného zboru pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej osoby. Uvedené oznámenie bolo následne postúpené na priestupkové konanie. Navrhovateľka je v súčasnej dobe na rodičovskej dovolenke, pričom poberá rodičovský príspevok vo výške 370 eur a prídavok na dieťa vo výške 24,95 eur. Z predchádzajúceho vzťahu má navrhovateľka

dcéru, ktorá žije v spoločnej domácnosti s otcom. Navrhovateľka prispieva na jej výživu sumou vo výške 50 eur mesačne. Medzi základné výdavky navrhovateľky patria nasledovné položky: strava + drogéria (plienky, čistiace prostriedky, sprchové gély...) + oblečenie - 250 eur, nájom - 326 eur, paušál - 20 eur. Medzi nepredvídateľné výdavky patria náklady spojené s opravami v domácnosti, náklady na zdravotnú starostlivosť pre maloletú či iné nepredvídateľné výdavky. Manžel navrhovateľky žije v súčasnej dobe spolu s matkou v meste Stropkov, v trojizbovom byte, pričom náklady, ktoré má manžel navrhovateľky spojené s bývaním navrhovateľke nie sú známe. Manžel navrhovateľky v súčasnej dobe vykonáva podnikateľskú činnosť pod obchodným menom C. S., s miestom podnikania: V. B. XXXX/XX, XXX XX B., zapísaný v živnostenskom registri na Okresnom úrade Stropkov, číslo živnostenského registra: 770-7283. Podľa súčasných vedomostí navrhovateľky by sa mal čistý mesačný príjem manžela navrhovateľky pohybovať v rozmedzí od 2.000 do 3.000 eur, nakoľko vykonáva najmä stavebné činnosti v oblasti elektrických elektroinštalácií.

2. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

3. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

6. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

7. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

8. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

9. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

10. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 62 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Ku dňu podania návrhu a ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v dispozičnej sfére matky, ktorá zabezpečuje jeho starostlivosť a spoločne bývajú v prenajatom byte na sídlisku Podbreziny v Liptovskom Mikuláši. Pri rozhodnutí o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci výživného súd vychádzal z § 366 CMP. Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčiť dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (matku).

16. Predmetom konania vo veci samej je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva rodičov. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletého. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý. V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka domáha zverenia maloletej P. do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného vo výške 150 eur mesačne. Dôvodom je, že navrhovateľka nežije v spoločnej domácnosti s manželom C. S. a dňa 21.04.2022 podala návrh na rozvod manželstva (konanie vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/57/2022, pričom v tomto konaní zatiaľ neboli realizované žiadne úkony súdu) a manžel nijakým spôsobom neprispieva na potreby maloletej. Vychádzajúc z návrhu a správy zo šetrenia pomerov vykonaného kolíznym opatrovníkom zo dňa 19.05.2022 považoval súd za osvedčené, že matka aktuálne sama zabezpečuje starostlivosť o maloletú dcéru. Podľa správy kolízneho opatrovníka, matka po odchode zo spoločnej domácnosti býva od februára 2022 v jednoizbovom nájomnom byte spolu s dcérou P. na adrese Q. XXX/XX, R. V..

Domácnosť je zariadená, udržiavaná v čistote a poriadku, prostredie je podnetné a vhodné na výchovu a starostlivosť o maloletú. Matka je na rodičovskej dovolenke a jej príjem tvoria štátne sociálne dávky, a to rodičovský príspevok s prídavkami na dieťa spolu vo výške 409,68 eur. Iný príjem nemá. Otec jej doposiaľ na maloletú neprispel žiadnym výživným. Výdavky má matka na nájom vo výške 326 eur, výživné na dcéru P. V., nar. XX.XX.XXXX, uhrádza otcovi maloletej P. vo výške 50 eur, bežné výdavky na stravu a drogériu sú približne vo výške 230 eur. Od septembra matka plánuje maloletú dať do MŠ na Podbrezinách a hľadať si zamestnanie, chce sa vrátiť do svojej predošlej práce v Ikea Industry v Závažnej Porube. Finančne jej vypomáhajú starí rodičia maloletej. Otec sa o maloletú nezaujíma a ani ju nekontaktuje. Vzhľadom na aktuálnu situáciu je matka jedinou osobou, ktorá momentálne zabezpečuje starostlivosť o maloletú P.. Preto súd dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na vydanie navrhovaného neodkladného opatrenia, teda zverenia maloletej do jej starostlivosti. Hoci by bolo možné konštatovať, že aktuálne dieťa nie je v ohrození, matka mu zabezpečuje každodennú starostlivosť, vzhľadom na skutočnosť, že rodičia maloletého dieťaťa nežijú v jednej domácnosti, sú v rozvodovom konaní, bolo potrebné neodkladným opatrením, s poukazom na zmenenú situáciu v rodine, rozhodnúť o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky do času, kým súd rozhodne vo veci samej. Vykonanie takéhoto dokazovania súd ponechá na konanie o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva (sp. zn. 20P/39/2022) alebo na konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode (sp. zn. 1P/57/2022).

17. Súčasne súd na návrh matky uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej v nevyhnutnej miere, a to v sume 50 eur mesačne. Jediným príjmom matky je rodičovský príspevok vo výške 370 eur mesačne a prídavok na dieťa vo výške 24,95 eur mesačne. Z výpisu zo živnostenského registra mal súd zistené, že otec maloletej od 12.01.2021 vykonáva podnikateľskú činnosť v oblasti prípravných práv k realizácii stavby a dokončovacie stavebné práce pri realizácii exteriérov a interiérov. Súd nemal osvedčenú aktuálnu reálnu výšku príjmu otca, ku ktorej skutočnosti je potrebné vykonať náležité dokazovanie. O výživnom na maloletú nebolo doposiaľ rozhodnuté, preto je v záujme ochrany jej práv, aby nedošlo k ohrozeniu jej výživy, určiť otcovi výšku jeho vyživovacej povinnosti v rozsahu, ktorý zodpovedá nevyhnutnej miere, na zabezpečenie základných potrieb maloletej neodkladným opatrením. S poukazom na citované zákonné ustanovenia a vyššie uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je aj v časti výživného dôvodný. Maloletá P. bola zverená do osobnej starostlivosti matky, preto súd otcovi podľa § 366 CMP uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa v nevyhnutnej miere, a to sumou 50 eur mesačne. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietol (výživné nad rámec nevyhnutnej miery). Výživné v nevyhnutnej miere je určené len na uspokojovanie základných osobných potrieb maloletých detí. Výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa. Takéto neodkladné opatrenie predstavuje len dočasnú úpravu, ktorej cieľom je prioritne zabezpečiť v nevyhnutnej miere základný rámec plnenia si vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

18. O návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu manželstva rodičov maloletej bude súd rozhodovať vo veci samej. Po vykonaní potrebného dokazovania a jeho vyhodnotení súd rozhodne vo veci samej v najlepšom záujme maloletej. Súčasne po dokazovaní vo veci samej súd určí výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať odôvodneným potrebám maloletej a súčasne schopnostiam a možnostiam rodiča.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak (§ 332 ods. 1 CSP).